Súd:	Okresný súd Poprad
Spisová značka:	20C/132/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8709207880
Dátum vydania rozhodnutia:	22. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Peter Koman
ECLI:	ECLI:SK:OSPP:2018:8709207880.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom JUDr. Petrom Komanom, v právnej veci žalobcu Z. F., bytom I., G. č. XX, zastúpený JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Advokátska kancelária so sídlom Nezábudková 22, Bratislava, proti žalovanej Slovenská republika - zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, v konaní o náhradu škody s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi z titulu nemajetkovej ujmy sumu 2.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd konanie čo do sumy prevyšujúcej sumu 6.638,78 eur s príslušenstvom z a s t a v u j e a vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

Súd stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podanou žalobou sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým bude žalovaná zaviazaná povinnosťou náhrady škody v sume 16.596,96 eur. Dôvodom podania žaloby sú tvrdenia žalobcu, že konaním Obce I. a následne D. súdu Prešov, ako aj porušením Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, klientelizmom a diskrimináciou žalobcu obecným úradom I. pri vyvlastňovaní majetku žalobcu a poskytovaní náhrad za vyvlastnené pozemky, bola žalobcovi spôsobená nemajetková ujma v požadovanej výške. Konkrétne mala táto nemajetková ujma byť žalobcovi spôsobená konaním Obce I. a ďalej Okresného súdu Poprad a Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3S/32/2006, ktorý rozhodoval o žalobe žalobcu proti rozhodnutiu Obce I. vo vyvlastňovacom konaní.
Právny zástupca žalobcu o.i. uviedol, že žalobca si riadne a včas uplatnil žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku svoj nárok na náhradu škody, ktorá mu mala byť spôsobené nesprávnym úradným postupom. Uviedol, že samotný správny poriadok spojený so stavebným zákonom predpokladá z hľadiska princípu konania predovšetkým najprv zmierlivé vybavenie veci, pričom to zmierlivé vybavenie veci je dané, že samotný žalobca nežiadal finančné vysporiadanie, ale náhradný pozemok. Ďalej uviedol, že právo na správny administratívny postup v danom prípade vychádza z toho, že musí byť účastníkom v správnom konaní poskytnutý dostatočný časový priestor a zároveň správny orgán si má zabezpečiť dôkazy sám. Súčasne namietol, že žalobca nebol v správnom konaní správne a riadne poučený a správny orgán nerešpektoval požiadavku na zmierlivé vybavenie veci. Čo sa týka návrhu na predbežné prerokovanie nároku, v tomto smere právny zástupca žalobcu poukázal na list zo dňa 21.8.2007 a žiadal zistiť, či nie je možné tento list posúdiť v súvislosti s týmto konaním ako žiadosť o predbežné prerokovanie uplatnenej náhrady škody a ďalej uviedol, že za žiadosť o predbežné prerokovanie uplatneného nároku na náhradu škody považuje žalobca nie list, ktorý pripojil ako odpoveď žalovaného zo dňa 12.9.2007, ale práve list, ktorý sa spomína v tejto listine.

2. Žalovaná s podaným návrhom nesúhlasila a v konaní namietala, že žalobca si uplatňuje náhradu škody, pričom takto uplatnenou náhradou škody má byť nesprávne rozhodnutie, nesprávny postup orgánov verejnej moci. Konštatovala, že ako prvé rozhodnutie, ktoré považuje žalobca za nezákonné je rozhodnutie Obce I. zo dňa 16.5.2005. K tomuto rozhodnutiu žalovaná namietala nedostatok pasívnej vecnej legitimácie. Taktiež žalovaná namietala, rozhodnutie Obce I. nie je možné v zmysle § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. považovať za nezákonné rozhodnutie, nakoľko nebolo zmenené alebo zrušené pre nezákonnosť príslušných orgánov, a teda nie je možné sa na jeho základe domáhať náhrady škody. Navyše žalobca podal svoj žalobný návrh na súd dňa 27.7.2009, pričom bolo však rozhodnutie Obce I. vydané už 16.5.2005, to znamená, že žalobca podal žalobný návrh po uplynutí premlčacej lehoty a v tomto bode žalovaná vzniesla námietku premlčania.
Ďalšie rozhodnutie, ktoré žalobca označil za nezákonné je uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/32/2006, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu. Podľa žalovanej rovnako toto uznesenie nie je možné považovať v zmysle § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. za nezákonné rozhodnutie, nakoľko nespĺňa atribúty nezákonného rozhodnutia, nikdy nebolo zmenené, zrušené pre nezákonnosť.
Pokiaľ žalobca uviedol, že sa u žalovanej domáhal predbežného prerokovania nároku, žalovaná toto tvrdenie odmietla s tým, že vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu Obce Batizovce uznesením Krajského súdu v Prešove resp. nesprávneho úradného postupu v súvislosti s predmetom tohto konania nikdy nebolo žalovanou predbežne prerokované. Žalobca síce v rokoch 2005, 2007, 2009 podával žiadosti o predbežné prerokovanie, avšak išlo o konanie vedené Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 11C/922/80, 13C/1238/90, 9C/280/91, 12C/993/82, avšak jednalo sa o rozhodnutia súdov, nešlo o rozhodnutia Obce I., alebo konkrétne uznesenia Krajského súdu v Prešove.
Keďže v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. je obligatórnou podmienku pred podaním žaloby predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, aj z tohto dôvodu žalovaná žiadala žalobu zamietnuť.
Pokiaľ ide o nesprávny úradný postup, žalovaná namietala, že žalobca síce vo svojom osobnom vyjadrení z 19.3.2016 poukázal na celú genézu kauzy, avšak nie je presne špecifikované, čo sa považuje za nesprávny úradný postup, aký právny predpis, aké konkrétne ustanovenie malo byť porušené, ak aj prišlo k nesprávnemu právnemu postupu, rovnako ak príde k nesprávnemu úradnému postupu nie je daná pasívna vecná príslušnosť žalovanej zastupovať v tomto konaní Slovenskú republiku. Na základe uvedeného žalovaná navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko žalobca nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinnú súvislosť, nie je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej a tiež je uplatnený nárok premlčaný.
Čo sa týka návrhu na predbežné prerokovanie nároku žalobcu, na ktorý odkazuje vo svojom vyjadrení, touto listinou žalovaná disponuje, nie je však súčasťou administratívneho spisu, ktorý by bol súčasťou tohto súdneho konania, avšak je súčasťou administratívneho spisu, ktorý je pripojený k spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 9C/28/2010, je to vec právoplatne skončená od roku 2014. Vo veci vedenej Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 9C/28/2010 žalobca skutočne požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, avšak nespravil tak v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/132/2009. Administratívny spis žalovanej obsahuje listinu, ktorú doložil žalobca, ktorá má byť vyjadrením žalovanej, taktiež v administratívnom spise, ktorý sa týka konania vedeného pod sp. zn. 9C/28/2010. Konštatovala, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku náhrady škody listinou z roku 2004 a potom následne toto podanie dopĺňal ďalšími. Žalovaná dňa 11.5.2005 zaslala žalobcovi oznámenie o výsledku predbežného prerokovania, ktorým rozhodla, že sa jeho nároku nevyhovuje. Žalobca napriek tomu, že mu bolo doručené toto rozhodnutie z roku 2005, že žalovaná nevyhovuje jeho žiadosti, naďalej pravdepodobne posielal podania a aj podanie s dátumom 21.8.2007, pričom už predtým mu bolo žalovanou oznámené, že ďalšie podania žalobcu budú zakladané do spisu ad acta. Administratívny spis je súčasťou spisu vedeného pod sp. zn. 9C/28/2010. Súčasne poukázala na to, že žalobca si v rámci predbežného prerokovania uplatnil nárok na sumu 200.000,- Sk a poukázala tiež na to, že žalobca si síce uhradil nárok na náhradu škody a následne ju žaloval v inom súdnom konaní (9C/28/2010) neznamená to, že automaticky nesplnenie podmienky v konaní môže sanovať prostredníctvom toho, že v inom konaní žiadosť o predbežné prerokovanie nárok už podal.

3. Rozsudkom zo dňa 21.6.2016 súd žalobu zamietol. Po odvolaní podanom žalobcom Krajský súd Prešov ako súd druhej inštancie rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že v zmysle pokynu súdu druhej inštancie sa mal súd prvej inštancie zaoberať tvrdeniami žalobcu, že v konaniach pred správnymi orgánmi a súdmi došlo k nesprávnemu úradnému postupu, v príčinnej súvislosti s ktorým žalobcovi vznikla škoda.
Súd druhej inštancie ustálil (bod 10), že žalobca sa domáha náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom správnych orgánov a následne

súdu pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov. Súčasne súd druhej inštancie konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. patrí k forme objektívnej zodpovednosti štátu, t.j. ide o zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Štát zodpovedá za splnenia podmienok nezákonnosti rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, existencie škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Súd druhej inštancie súčasne konštatoval (bod 11), že z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že rozhodnutia, ktorých nezákonnosť žalobca v konaní tvrdí, neboli zrušené, resp. zmenené príslušným orgánom pre ich nezákonnosť, preto je potrebné prisvedčiť záveru súd prvej inštancie o tom, že nie sú splnené zákonné podmienky pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Súčasne súd druhej inštancie, vo vzťahu k nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom konštatoval (bod 13), že dôkazné bremeno na preukázanie tvrdení o existencii nesprávneho úradného postupu je na žalobcovi.

4. Po vrátení veci súd opätovne vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, z čoho zistil tento skutkový stav:

5. Z listu Národnej diaľničnej spoločnosti zo dňa 9.3.2009 (č.l. 2) súd zistil, že nakoľko žalobca nepodpísal kúpne zmluvy na predaj pozemkov potrebných na vybudovanie diaľnice D1, opätovne mu budú zaslané spolu so zmluvou o nájme časti pozemku parc. č. XXX k.ú. I., ktorá bola predmetom dočasného záberu.

6. Zo stanoviska Slovenského pozemkového fondu zo dňa 16.3.2004 (č.l. 8) súd zistil, že SPF odmietol požiadavku žalobcu na pridelenie náhradného pozemku z dôvodu nedostatku zákonného oprávnenia a tiež nedostatku nehnuteľností.

7. Z vyjadrenia žalovanej zo dňa 12.9.2007 (č.l. 197) súd zistil, že listom zo dňa 21.8.2007 sa mal žalobca opakovane domáhať prerokovania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami Okresného súdu Poprad v konaniach vedených pod sp. zn. 11C/992/80 a 13C/1238/90, pričom o uvedenom nároku Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky rozhodlo už 11.5.2005 pod č. 2191/2005-542/16. Nakoľko žalobca nepreukázal nové dôvody a už bolo o nároku rozhodnuté, ďalšie podania žalobcu budú zakladané ad acta.

8. Zo spisu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sp. zn. 25572/010-504/96 (č.l. 206-2016) súd zistil, že spis bol pôvodne predkladaný Okresnému súdu Poprad ku konaniu vedenému pod sp. zn. 9C/28/2010. Uvedené konania bolo právoplatne skončené dňa 3.3.2014. Žalobca si voči žalovanej uplatnil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podaním zo dňa 30.1.2009 a tvrdil, že mu bola spôsobená škoda konaním Okresného súdu Poprad v konaniach vedených pod sp. zn. 13C/1238/90, 11C/992/80 a 9C/280/91 a tiež konaním Okresnej prokuratúry Poprad. Z vyjadrenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky súd zistil, že táto nezistila v konaní prokurátora Okresnej prokuratúry Poprad pochybenie, a že žiadosť bola postúpená Ministerstvu spravodlivosti SR. Ministerstvo spravodlivosti sa podaním zo dňa 4.5.2009 vyjadrilo, že podanie žalobcu zakladá ad acta v zmysle listu zo dňa 12.9.2007 č. 2191/2005-542/16.

9. Zo spisu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sp. zn. 2191/2005 (č.l.217-267) súd zistil, že Ministerstvu spravodlivosti bola doručená žiadosť žalobcu o náhradu škody zo dňa 18.12.2004 dňa 19.1.2005 s tým, že oslovený orgán žiadal o pripojenie rozhodnutí Okresného súdu Poprad z konaní vedených pod sp. zn. 11C/992/80, 13C/1238/90 a 9C/280/91 s vyznačením právoplatnosti. Súčasne bol žalobca poučený, že v prípade, že žalobca nebude uspokojený so svojim nárokom v lehote 6 mesiacov, má možnosť sa svojho nároku domáhať prostredníctvom súdu.
Na výzvu žalobca reagoval podaním doručeným dňa 7.3.2005, 23.3.2005 a 25.4.2005. Ministerstvo spravodlivosti následne listom zo dňa 11.5.2005 žalobcovi oznámilo, že žiadosti nevyhovuje, nakoľko žalobca nedoložil požadované rozhodnutia s vyznačením doložky právoplatnosti a materiály predkladané žalobcom nie sú dostačujúce na vyhovenie žiadosti žalobcu. Súčasne bol žalobca poučený, že v zmysle § 4 ods. 1 veta prvá zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný súd. Nakoľko žalobca neakceptoval výzvu, nemožno žiadosti vyhovieť a tým Ministerstvo spravodlivosti považuje predbežné prerokovanie nároku za skončené.

Súčasne bol žalobca poučený o možnosti domáhania sa nároku na súde. Na uvedené oznámenie reagoval žalobca prípisom doručeným dňa 25.5.2005, v ktorom odkazoval na svoje podania zo dňa 30.6.2004, 2.7.2007, 13.8.2004, 25.8.2004, 27.8.2004, 6.9.2004, 13.9.2004, 1.10.2004, 3.3.2005, 21.3.2005 a 21.4.2004 a so stanoviskom Ministerstva spravodlivosti nesúhlasil. Dňa 24.8.2007 opätovne Ministerstvu spravodlivosti doručil podanie, ktorým žiadal, aby sa Ministerstvo spravodlivosti jeho žiadosťou zaoberalo, súčasne doručil kópiu prvej časti rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Pavol Omasta c/a Slovenská republika vedenej pod sp. zn. 40221/98.

10. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 9C/28/2010 súd zistil, že v uvedenom konaní sa žalobca domáhal voči žalovanej a ďalším žalovaným uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu zaplatiť žalobcovi sumu 16.596,96 eur. Žalobu žalobca odôvodnil porušením Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, klientelizmom a diskrimináciou žalobcu prokurátorom Okresnej prokuratúry Poprad JUDr. Mariánom Hoffmanom vo veciach vedených na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11C/992/80 a sp. zn. 13C/1238/90, čím mala byť žalobcovi spôsobená nemajetková ujma v požadovanej výške. Konkrétne mala táto nemajetková ujma žalobcovi vzniknúť z toho dôvodu, že poškodenie žalobcu bolo vedomé, a to zakrývaním porušovania zákonov Okresným súdom v Poprade vo vyššie uvedených konaniach ako aj v ďalšom konaní 9C/280/1991 týkajúceho sa nezákonného vyvlastnenia majetku, krádeže rodinných financií pod nezákonným konaním samosudcov Okresného súdu v Poprade a príslušných trestnoprávnych orgánov regiónu Poprad. Ďalej žalobca poukázal na konania vedené na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 19C/152/09 a 19C/158/09 ako aj na konanie pred Krajským súdov v Prešove vedené pod sp. zn. 3S/32/2006, v ktorých mali príslušné súdy, štátne orgány ako aj orgány samosprávy porušiť ústavné práva žalobcu svojím nesprávnym postupom v týchto konaniach, čím mala žalobcovi vzniknúť nemajetková ujma v požadovanej výške. Rozsudkom zo dňa 28.5.2012 súd žalobu zamietol. Rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 14.1.2014 bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a nadobudol právoplatnosť dňa 3.3.2014.

11. Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

12. Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom k 16.5.2005 (ďalej len zákon), tento zákon upravuje a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy, c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

13. Podľa § 2 zákona na účely tohto zákona a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, b) orgán verejnej moci je 1. štátny orgán, 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

14. Podľa § 4 ods. 1 zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa, koná v mene štátu a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru, c) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu, d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy, e) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní, f) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom, g) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou

vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, h) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, i) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, j) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom, k) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku, ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

15. Podľa § 4 ods. 2 zákona ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

16. Podľa § 5 ods. 1 zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

17. Podľa § 6 ods. 1 zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

18. Podľa § 6 ods. 2 zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

19. Podľa § 9 ods. 1 zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

20. Podľa § 9 ods. 2 zákona právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

21. Podľa § 15 ods. 1 zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

22. Podľa § 16 ods. 1 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

23. Podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanovením tohto článku, má nárok na odškodnenie.

24. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

25. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo.

26. Podľa čl. 6 ods. 1 C.s.p. strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

27. Podľa čl. 8 C.s.p. strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

28. Podľa § 137 C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o
a) splnení povinnosti,
b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

29. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 C.s.p. musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť). Podľa § 132 ods. 2 C.s.p. opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

30. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

31. Základnou podmienkou možnosti prerokovania návrhu v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., je preukázanie podania návrhu či žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Nedostatok prerokovania nároku na náhradu škody príslušným orgánom je síce odstrániteľný nedostatok podmienky konania (R 28/1978), z obsahu písomných podaní žalobcu adresovaných súdu ale nevyplýva, že by žalobca žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, o ktorej by už nebolo právoplatne rozhodnuté súdom, podal, resp. množstvo podaní žalobcu bolo vzájomne prepojených a je obtiažne sa v jednotlivých nárokoch uplatnených žalobcom orientovať. Napriek uvedenému súd je toho názoru, že pokiaľ ide teda o podmienku predbežného prerokovania nároku ako podmienku poskytnutia súdnej ochrany, jej posudzovanie podľa súdu nemôže byť príliš formalistické, čo by v konečnom dôsledku viedlo k odmietnutiu spravodlivosti. Z uvedeného dôvodu sa súd žalobným návrhom ako takým v konaní zaoberal.

32. Pre priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu možno vychádzať len z výsledkov tam uvedených príslušných orgánov. Všeobecný súd nie je oprávnený mimo systému riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov preskúmavať rozhodovaciu činnosť iného všeobecného súdu. V opačnom prípade by totiž išlo o neprípustné duplicitné posudzovanie tej istej veci a neoprávnený zásah do inštančnej príslušnosti a právomoci príslušných orgánov. V súvislosti s nesprávnym úradným postupom pritom žalobca tvrdil, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu žalovaného, ktorý nedôsledne vyhodnotil podania žalobcu, tento stav trval dlhodobo a nakoniec nároku žalobcu nevyhovel a na ďalšie podania nereagoval.

33. K predpokladu náhrady nemajetkovej ujmy súd konštatuje, že žalobca síce neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vznik a konkrétnu výšku požadovanej náhrady, a túto stanovil len paušálne. Uplatnil si nárok na úhradu sumy pôvodne uplatnenej v rámci predbežného prerokovania, t.j. 200.000,- Sk (6.638,78 eur).

Čo sa týka požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá sa v zmysle ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza v peniazoch, len ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, a nie je možné uspokojiť ju inak. Z hľadiska predpokladov na jej priznanie žalobca síce neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, z ktorých by vyplývalo samotné konštatovanie porušenia práva, ďalej skutočnosti, prečo by eventuálne samotné konštatovanie porušenia práva nemohlo byť dostatočným zadosťučinením, tiež skutočnosti, z ktorých by vyplývala jeho konkrétna nemajetková ujma (že mu vôbec vznikla), a napokon ani konkrétne skutočnosti týkajúce sa jeho osoby a závažnosti následkov, ktoré mu tým vznikli a osobitne určovali jej výšku, uviedol však skutočnosti, ktoré vyplývajú z predložených administratívnych spisov žalovanej, teda že napriek tomu, že žalobca predložil dostatok podkladov pre rozhodnutie, žalovaný jeho požiadavky odmietol bez odôvodnenia, resp. s odôvodnením, že mu neboli podklady doložené. Takýto postup nemožno považovať za správny a spravodlivý, a to predovšetkým s ohľadom na ust. čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, v nadväznosti na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.
Pokiaľ sa žalovaná pri vybavovaní nároku žalobcu odmietla jeho podaniami zaoberať, možno minimálne toto konanie kvalifikovať ako nesprávny úradný postup v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorého štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Štátne orgány sú povinné postupovať podľa zákona (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). Ak im zákon ukladá povinnosti, tieto si musia plniť. Štátny orgán sa nemôže rozhodovať, či bude v konkrétnej veci činný alebo nie. Pokiaľ mala žalovaná za to, že žalobca nedoložil dostatok podkladov, mala možnosť opakovane ho na doloženie vyzvať, prípadne si doklady vyžiadať zo spisov. V aktivitách žalovanej ako orgánu štátnej správy je nepochybne potrebné predísť akýmkoľvek náznakom šikanovania či odmietania.

34. Súd v sporovom konaní nemá povinnosť ani právo upozorňovať účastníkov na nedostatočné dôkazy, prípadne chýbajúce dôkazy a navrhovať im predloženie takých dôkazov, ktoré dostatočne podporia ich tvrdenia. Takýto postup súdu by bol v rozpore nielen s ustanovením citovaného čl. 8 C.s.p., ale aj so zásadou rovnosti účastníkov konania.
Podľa § 215 ods. 1, 2 C.s.p., súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu, ktorý zisťuje procesným postupom podľa cit. zákona. V zmysle týchto ustanovení skutkovým základom súdneho rozhodnutia je súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu konania. K skutkovým zisteniam súd dospieva vyhodnotením skutkových poznatkov, ktoré získava viacerými spôsobmi, predovšetkým v sporovom konaní dokazovaním.
Civilný sporový proces sa, okrem iného, zásadne riadi princípom dispozičným a prejednacím, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a s ním spojeným princípom formálnej pravdy. V sporovom konaní, ako v danom prípade, žalobca uplatňuje na základe existujúceho právneho vzťahu na súde svoje práva, resp. právom chránené záujmy, vyplývajúce z hmotného práva, vo vzťahu k žalovanému, ktorým sú tieto porušené, resp. ohrozené. Žalovaný v sporovom konaní následne v rámci procesných ustanovení vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku poskytne rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, na preukázanie ktorých zároveň pripojí listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. navrhne dôkazy.
V ustanovení § 185 C.s.p. je zavedený princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

35. V prejednávanej veci žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že táto mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom žalovanej v nadväznosti na postup Okresného súdu Poprad či Krajského súdu Prešov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že všetkých konaním uvedených subjektov došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý spočíva v nedostatočnom vyhodnotení

jednotlivých podaní žalobcu, ktoré navyše neboli ani v rámci kópie administratívneho spisu konajúcemu súdu predložené.
Pre úspech v sporovom konaní je nevyhnutné, aby strana sporu uniesla svoje dôkazné bremeno, t.j. dokázala pred súdom pravdivosť svojich tvrdení v relevantných hmotnoprávnych skutočnostiach, a to prioritne žalobca v podanej žalobe a žalovaný v podanom vyjadrení k žalobe. Za výsledok sporového konania je tak plne zodpovedná sama sporová strana.

36. Povinnosťou súdu je v prejednávaných prípadoch postupovať v súlade so zásadou spravodlivosti. Pri rozhodovaní je nevyhnutnosťou rešpektovanie základných princípov C.s.p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV.ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (sp. zn. I. ÚS 50/04).
V konaní bolo preukázané, že žalobca si riadne uplatnil nárok u žalovanej, avšak táto nedostatočne vyhodnotila podania žalobcu a v dôsledku toho následne nesprávne konala. V konaní sa žalovaný navyše nebránil produkciou žiadnych dôkazov a svoj postoj obmedzil na odmietanie a popieranie tvrdení žalobcu. Vzhľadom na predchádzajúce konštatovanie súd druhej inštancie sa súd otázkou premlčania nároku žalobcu ako nedôvodnou nezaoberal.

37. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a žalobu v rozsahu späťvzatia čo do sumy prevyšujúcej sumu 6.638,78 eur zastavil, priznal žalobcovi nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 2.000, - eur, ktorú súd považuje za primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol.

38. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. C.s.p. a vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu strán sporu žiadnej zo strán trovy konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na tunajšom súde.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a)neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.